

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 *Titlul actului normativ*

Hotărâre

privind aprobarea Programului Național „Sprijin la bacalaureat, acces la facultate”

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

1.Descrierea
situației
actuale

Sectorul educațional din România este parte integrantă din strategia Guvernului de atingere a țintelor Europa 2020. Țintele UE sunt centrate pe îmbunătățirea rezultatelor educaționale datorită influenței lor asupra creșterii economice prin ocuparea productivă a forței de muncă, competențe, formare profesională și menținere a elevilor/studentilor în sistemul de educație.

Părăsirea timpurie a școlii (PTȘ) este definită în România ca procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani care au finalizat cel puțin nivelul secundar inferior (echivalentul clasei a opta) și care nu mai urmează nicio altă formă de școlarizare sau formare profesională.

În condițiile în care ținta UE este de 10%, România și-a propus să atingă până în 2020 o valoare a PTȘ de 11,3%, plecând de la 17,3% în 2013.

Este important să fie luate în considerare obiectivele identificate de strategia Europa 2020: *creștere inteligentă*, prin îmbunătățirea nivelurilor de educație și formare, și *creștere incluzivă*, prin sublinierea PTȘ ca factor de risc major pentru șomaj, sărăcie și excluziune socială. Inclusiv obiectivul de *creștere sustenabilă* care pune accent pe eficiența resurselor, sustenabilitatea și competitivitatea mediului este afectat de PTȘ, care va compromite competitivitatea oricărei economii dacă nu este ținută sub control. Îmbunătățirea abilităților cetățenilor și reducerea părăsirii timpurii a școlii continuă să fie prioritățile cheie ale României. România susține principiul egalității de șanse în educație, indiferent de caracteristicile individuale. În acest sens, provocarea pentru România este de a îmbunătăți performanța educațională în rândul tuturor copiilor/tinerilor pentru a satisface cerințele unei economii bazate pe cunoaștere.

Au fost identificate trei categorii de motive principale pentru care elevii abandonează liceul sau nu reușesc să promoveze examenul de bacalaureat:

- de natură pedagogică;
- de natură financiară;
- de natură personală.

Motivele de natură pedagogică vizează calitatea scăzută a serviciilor educaționale furnizate în licee – elevii nu sunt pregătiți la un nivel satisfăcător, ceea ce conduce la eșec și abandon.

Motivele financiare fac referire la costurile directe ridicate pe care le presupune frecventarea cursurilor, cum ar fi transportul, subzistența și cărțile.

Motivele personale includ evenimente care nu țin de voința elevului, cum ar fi migrația părinților, lipsa de informare cu privire la beneficiile școlarizării, discriminarea sau stigmatizarea în mediul școlar, precum și opțiuni lipsite de viziune, cum ar fi faptul că elevii mai degrabă doresc să realizeze un venit sau să dispună de timp liber, în loc să meargă la școală.

Pentru anumite grupuri dezavantajate, accesul la o educație de calitate este o provocare. De exemplu, în învățământul postobligatoriu, există o discrepanță majoră, în ceea ce privește rata participării școlare, între persoane de etnie romă și cele de altă etnie, în special pentru grupa de vârstă 16-19 ani, mai puțin de 25% dintre tinerii romi fiind elevi, comparativ cu mai mult de 75% pentru populația non-romă.

Rata înscrierilor în învățământul secundar superior este ridicată, însă tranziția către învățământul superior este mult scăzută, datorită abandonului școlar în creștere și a rezultatelor slabe la examenul de bacalaureat.

Din datele Institutului Național de Statistică (INS) reiese că rata brută a înscrierilor în învățământul superior a crescut de la 75% la 94,9% din 2005 până în 2012. În anul școlar 2012/13 erau înscriși 776.616 elevi în 1.605 de licee din România.

Cu toate acestea, media abandonului școlar la nivelul liceelor a crescut de la 2,2% la 3,8% din 2009 până în 2011, în procent mai mare în liceele tehnologice (5,3% în 2011), precum și în liceele din mediul rural (aproximativ 7% în clasa a XI-a în 2012).

În aceeași perioadă, rata de absolvire cu diplomă de bacalaureat a elevilor în vârstă de 18 ani s-a diminuat de la 63,4% la 39,2%, în mare parte datorită modificării procedurilor de derulare a examenului. În medie, rata de absolvire la bacalaureat a scăzut de la 78% la 58% din 2009 până în 2013, rezultate mai scăzute fiind înregistrate la liceele tehnologice (aproape 20% în unele cazuri).

Astfel, datele arată că, în anul școlar 2013/2014, o sută de mii de elevi fie nu au promovat examenul de bacalaureat, fie nu au participat la acest examen.

În învățământul superior provocările cu care se confruntă studenții, în primii ani, sunt considerate similare cu cele care conduc la o rată scăzută a tranziției de la învățământul liceal la învățământul superior. Astfel, 20.000 de studenți au abandonat studiile universitare, în anul academic 2013/2014, în primii doi ani de studiu.

	<p>Studentii considerați în situație de risc de abandon a universității fac parte, de regulă, din următoarele categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • studenți care au intrat la universitate cu note mici la examenul de Bacalaureat; • studenți care provin din mediul rural sau grupuri socio economice dezavantajate; • studenți de etnie romă. <p>Acești studenți se confruntă deseori cu probleme academice și de adaptare în timpul anilor universitari, probleme care conduc la rezultate inferioare colegilor de an și la o tendință de izolare socială în comunitatea universitară. Fără un sprijin adecvat, acești studenți sunt prea puțin în măsură să identifice modalități adecvate prin care să evite rezultatele scăzute și părăsirea timpurie, care pe termen lung au ca efect excluziunea socială.</p> <p>În vederea realizării obiectivelor acestui Program național s-a aprobat de către Guvern și Președintele României, un Memorandum privind contractarea de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare a unui împrumut în vederea susținerii implementării obiectivelor, inclusiv a raportului negocierii, precum și a textului negociat al Acordului de Împrumut, iar în data de 16.03.2015 Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare a aprobat împrumutul.</p>
2. Schimbări preconizate	<p>Pentru remedierea situațiilor expuse anterior, Ministerul Educației și Cercetării Științifice a propus un program național de intervenție la nivelul învățământului liceal și al învățământului superior, ale cărui direcții de acțiune vor conduce la creșterea calității educației, prin îmbunătățirea ratei de tranziție de la nivelul secundar superior către nivelul universitar și îmbunătățirea gradului/ratei de menținere a studenților în învățământul universitar.</p> <p>Beneficiarii finali ai Programului Național sunt: (i) elevii din liceele cu rezultate scăzute la examenele de bacalaureat și (ii) studenții din primii ani de facultate din instituțiile publice de învățământ superior. Datorită discrepanței semnificative în ceea ce privește rata de absolvire a învățământului secundar superior între populația de etnie romă și cea de altă etnie, programul va acorda o atenție deosebită constrângerilor acestor elevi și studenți, dar nu în mod exclusiv.</p> <p>Acest Program Național abordează astfel nevoile elevilor în risc de părăsire a școlii, la nivel liceal sau universitar, ceea ce este fundamental pentru România, în condițiile susținerii unei creșteri economice inteligente, în contextul declinului demografic cu care ne confruntăm și a unei populații îmbătrânite.</p> <p>Obiectivele Programului Național sunt în concordanță cu strategia Europa 2020, dar complementare priorităților finanțate din fonduri nerambursabile structurale în cadrul viitoarei perioade de programare 2014-2020, ambele punând accent pe grupuri dezavantajate,</p>

îmbunătățirea calității în educație, reducerea abandonului și creșterea participării în învățământul superior. Deși Obiectivul Tematic 10 (Educație și formare) permite investiții în reducerea părăsirii timpurii a școlii, creșterea participării la învățare pe tot parcursul vieții și în învățământul superior, acesta nu finanțează tipul de intervenții abordate de acest program național. În ceea ce privește învățământul preuniversitar, de exemplu, fondurile europene se vor orienta cu prioritate spre educația timpurie și învățământul general obligatoriu.

Programul Național este conceput pentru a aborda aspecte de natură academică și socială a performanței scăzute a elevilor în învățământul secundar superior, precum și în primii ani din învățământul superior. Prin Programul Național se vor finanța scheme de granturi derulate de Ministerul Educației și Cercetării Științifice și adresate liceelor și instituțiilor de învățământ superior de stat.

Toate activitățile propuse în program se subscriu legilor și reglementărilor naționale în domeniu, în special Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea atingerii obiectivelor pe care ni le propunem, este necesară o abordare unitară, complexă, la nivel de sistem, atât la nivel universitar, cât și al învățământului secundar superior, ceea ce conduce la necesitatea implementării unui program național, în coordonarea Ministerului Educației și Cercetării Științifice, care dispune de capacitatea instituțională necesară în acest sens și finanțat din bugetul de stat.

Eforturile de modernizare și dezvoltare depuse până în prezent trebuie intensificate, în direcția atingerii unui nivel de calitate care să asigure învățământului românesc comparabilitatea cu cele mai performante sisteme educaționale europene și mondiale, precum și pentru asigurarea accesului la educație pentru toate categoriile de elevi și studenți.

Obiectivele Programului sunt reducerea ratei de abandon școlar în licee și universități, creșterea ratei de absolvire și îmbunătățirea performanței la bacalaureat, precum și o creștere a ratei de înscriere în învățământul superior.

Rezultate așteptate:

- Reducerea abandonul școlar în anii terminali ai învățământului liceal la 3.5%;
- Creșterea ratei de participare și de promovabilitate la examenul de bacalaureat la 59% în liceele cu performanțe slabe;
- Reducerea abandonul școlar în primul an de facultate.

Aceste obiective se vor îndeplini prin finanțarea de către Ministerul Educației și Cercetării Științifice a unor proiecte acordate liceelor și universităților prin calificarea și participarea la competiții de acordare

	de granturi.
3. Alte informații	Nu e cazul.

Secțiunea a 3-a
Impactul socioeconomic al actului normativ

1. Impactul macroeconomic	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Impactul social	Prezentul proiect de act normativ are ca scop aprobarea Programului Național ”Sprijin la bacalaureat, acces la facultate”, care își propune implementarea unor măsuri de suport pentru elevii de liceu și studenții din primul an, în vederea creșterii ratei de promovare a examenului național de bacalaureat și a retenției studenților în învățământul superior precum și reducerea părăsirii timpurii a studiilor.
4. Impactul asupra mediului	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte informații	Nu e cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
	2015	2016	2017	2018	2019	
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare plus/minus, din care:						

<p>a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii</p> <p>b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii</p> <p>c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii</p>						
<p>3. Impact financiar, plus/minus, din care:</p> <p>a) buget de stat</p> <p>b) bugete locale</p>						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații	Prevederile proiectului de act normativ se vor aplica cu încadrare în estimarea cheltuielilor MECS pe următorii ani stabilită prin strategia fiscal-bugetară.					
Secțiunea a 5-a						
<i>Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare</i>						
<p>1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ:</p> <p>a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ;</p> <p>b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.</p>	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.					
2. Conformitatea actului normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.					
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.					
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.					
5. Alte acte normative și/sau	Prezentul act normativ nu se referă la acest					

documente internaționale din care decurg angajamente	subiect.
6. Alte informații	Nu e cazul.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Informații privind avizarea către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Tarii c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Prezentul act normativ va fi supus avizării Consiliului Legislativ.
6. Alte informații	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării	Procedurile sunt prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională.

actului normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
<i>Secțiunea a 8-a</i> <i>Măsurile de implementare</i>	
1. Măsurile de punere în aplicare a actului normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Alte informații	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

Față de cele prezentate, propunem adoptarea prezentei hotărâri privind aprobarea Programului Național „Sprijin la bacalaureat, acces la facultate”.

Ministrul educației și cercetării științifice

Sorin Mihai CÎMPEANU

AVIZAT:

Ministrul finanțelor publice

Eugen Orlando TEODOROVICI

Ministrul justiției

Robert-Marius CAZANCIUC

SECRETAR DE STAT

Gigel **PARASCHIV**

SECRETAR DE STAT

Vasile **ŞALARU**

SUBSECRETAR DE STAT

Liliana **PREOTEASA**

SECRETAR GENERAL ADJUNCT

Cristina -Vasilica **ICOCIU**

DIRECȚIA GENERALĂ BUGET- FINANȚE, RESURSE UMANE ȘI SALARIZARE

Director General

Mihai **PĂUNICĂ**

DIRECȚIA GENERALĂ ÎNVĂȚĂMÂNT UNIVERSITAR

DIRECTOR GENERAL

Ioan Ștefan **GROZA**

DIRECȚIA GENERALĂ ÎNVĂȚĂMÂNT PREUNIVERSITAR

DIRECTOR GENERAL

Mihaela Tania **IRIMIA**

AVIZ DE CONFORMITATE

UNITATEA DE STRATEGII ȘI POLITICI PUBLICE

DIRECTOR

Valentin **POPESCU**

AVIZ DE LEGALITATE

Mihaela Nicoleta Ganea